

czasie nie przyjeżdżali do Warszawy; tylko jeden Józef Zabiello, marszałek targowicki i od tejże Targowicy hetmanem polnym litewskim mianowany; trzymał się Kossakowskich, którzy go do zdrady wciągnęli, od Katarzyny obdarzony złotą tabakierką, taką jak i Załuski. Z papierów po Igielstromie przekonany o zdradzie kraju, skazany został przez sąd kryminalny na powieszenie i powieszony był razem z Ożarowskim 9 maja na Starym Rynku.

Wszystko to, cośmy przytoczyli, nad wszelki wyraz wstrętne. Lecz jest to zaledwie milionowa cząsteczka ówczesnych czynów haniebnych. Przytoczyć je konieczność wymagała, inaczej nie podobna by zrozumieć wypadków zaszłych w ślad za tem w Warszawie, które były tego wszystkiego niezbędnem logicznem następstwem. Umownie pomijamy to co najobrzydliwsze, bo oburzające w najwyższym stopniu, wszakże koniecznie należy przynajmniej przytoczyć listę pobierających pensye i prezenta moskiewskie, chociaż i ta lista nie może obejmować wszystkich, naprzód dlatego, że na żądanie króla Siewers kazał opieczetować księgi wypłaty bankiera Teppera, przez którego pobierali pensye przekupieni od Moskali, a nadto później już po wypędzeniu Moskali jeszcze Wulfers powykradał z archiwum Igielstroma także kwity i papiery kompromitujące zwłaszcza króla.

Lista osób pobierających od Moskali wynagrodzenie pieniężne za sprzeniewierzenie się Polsce.

1) Król Stanisław August. Ile wszystkich wziął pieniędzy od Moskali, niewiadomo.

W czasie zdobywania mieszkania Igielstroma — z rozkazu jego palono papiery archiwum. Później, po zdobyciu przez powstańców tego domu, papiery pozostałe od spalenia oddano do „Wydziału bezpieczeństwa.“ Stąd Wulfers, adwokat, należący do Rady Najwyższej, wykradł to, co kompromitowało króla. Z pozostałych zaczęto drukować w *Gazecie Wolnej Warszawskiej* N. 36, powtarzano w *Gazecie Rząd.* N 52, ale dalsze ogłaszanie zostało wstrzymane. Rachunki pośła Wołkońskiego wydanych na przekupstwo pieniędzy w tem archiwum moskiewskiem będące, (jako też decyzja Rady w sprawach biskupa Skarszewskiego i Moszyńskiego) znajdują się obecnie u hr. Dzieduszyckiego w oryginałach, nabyte przezeń za pośrednictwem Aleksandra Batowskiego za 4.500 zł. pol. Podajemy więc tu tylko część — wziętych przez króla pieniędzy moskiewskich.

Od 1764 do 1771 wziął król (o ile wiadomo!):

1) Pensya miesięczna od dnia elekcji 7 września do 3 grudnia 2.400 dukatów.

2) Dar Katarzyny na urządzenie dworu zaraz po koronacji (wyplacił Repnin (Sołowjew XXVI, 63, 71. 171) 100.000 duk., co wynosi złotych pol. 1.800.000).

3) 1766 r. pożyczka od Repnina (niespłacona, gdyż wzięto pod pozorem tylko pożyczki) 20.000 dukatów.

4) 1768 w lipcu przez Repnina 4.000 duk.

5) W tymże roku i miesiącu 3.000 duk

6) W tymże roku 10 września przysłała carowa 40.000 duk.

7) W tymże roku w październiku od Repnina 6.000 duk.

8) W tymże roku i miesiącu 12.000 duk.

9) 1769 dnia 26 lipca od Wołkońskiego 5.000 dukatów.

10) I zaraz w ślad za tem znowu tyleż 5.000 duk.

11) 1771 dnia 8 maja 5.000 duk.

Razem 202.400 duk.

Tu przerwa od 1771 do 1794 r., ile w tym czasie wziął — niewiadomo.

NB. Kiciński w liście do Badeniego pisze, że carowa dla zabezpieczenia na starość dla króla zebrała już 2,000.000 rubli.

1793. Jadąc do Grodna (a dobrze przecie wiedział, po co jechał — dokonać drugi rozbiór kraju) 20 000 duk.

Przy samym wyjeździe znów 10.000 duk.

W czerwcu (Sejm grodz. zaczął się 17 czerwca) przez Frisego (sekretarza) 30.000 duk.

W sierpniu Sievers dał królowi 400.000 zł. pol.

W sierpniu zwrócono mu klejnoty, dawniej ofiarowane — wartości pół miliona (?) (ob. „Wewnętrzne dzieje Polski.“ T. III).

Po ostatecznym wyjeździe z Warszawy i przybyciu 1 stycznia 1795 do Grodna, na utrzymanie króla przeznaczył Repnin 11.000 duk. miesięcznie, co potwierdziła Katarzyna. A później dodała jeszcze na utrzymanie pań, które towarzyszyły królowi 2.000 dukatów, tak że miesięcznie od 1 stycznia 1795 pobierał 13.000 dukatów. Na drogę do Petersburga otrzymał 50.000 dukatów. W Petersburgu przeznaczono mu rocznie po 200.000 dukatów.

Nadto zostawił długów do wysokości 40,000.000 złp., które trzy dwory zaboreze konwencyą 1794 d. 15 stycznia przyjęły na siebie do spłacenia w ten sposób: że Rosya i Austria na siebie przyjęły po $\frac{2}{5}$, a Prusy $\frac{1}{5}$ długów.

Kiedy umarł, sprawiono mu pogrzeb suty i okazały, ale nałożono kontrybucyę na kraj zabrany, pod pretekstem, że kosztą pogrzebu króla Polacy powinni ponosić. Zebrano tej kontrybucyi 692.828 rubli. W każdym razie na pogrzeb i połowy tej sumy nie wydano.

Kiedy w r. 1768 przeciw konfederatom barskim król wezwał pomocy Moskali, Gustaw III tak o nim w pamiętniku swoim zapisał:

„W Warszawie odbyły się dwie rady, rezultat był taki, że król i Senat udali się w opiekę Imperatorowej. Ach! Stanisławie Auguste! tyś nie król, a nawet nie obywatel. Umrzyj w obronie niezależności Ojczyzny, lecz nie przyjmuj niegodnego jarzma w czezej nadziei zachować cień powagi, którą zniesie jeden ukaz Moskwy“.

2) Ankwicz, marszałek Rady Nieustającej.

Rok 1788. 6 listopada dodatek do pensyi 300 dukatów. Miesięcznie 500 duk. Na sejmiki krakowskie 500 duk. 1794 r. 20 marca. Polecenie do pułkownika Owczynnikowa, aby Ankwiczowi, dopóki będzie marszałkiem, wypłacano rocznie 2000 duk. (Rpsm.)*)

---

*) Niżej oznaczone przez Rpsm. — pozycye wyjęte z kopij papierów archiwum moskiewskiego,

3) Bekler, konsyliarz krakowski.

Rok 1791. Zegarek złoty wartości 350 rubli. (Rpsm.)

4) Bieliński Stanisław, marszałek Sejmu grodzieńskiego.

R. 1793. Miesięcznie 1000 duk., przy wyjeździe z Warszawy 1700 duk. przy rozpoczęciu Sejmu 2.200 duk. (Rpsm.)

5) Borysławski (de Halicz) (niżej Jan Poniński) otrzymał pas kosztowny roku 1762. (Rpsm.)

6) Boscamp Lasopolski, szambelan.

R. 1788 31 lipca półroczna pensya 250 duk., r. 1791 26 września półroczna pensya 250 duk., r. 1792 10 lutego 250 duk., r. 1793 250 duk., bez daty 29 marca pisze w liście, że już 30 lat służy sprawie rosyjskiej; bez daty w drugim liście mówi o Kickim i Sartoryuszu, że są wtajemniczeni w pieniężne sprawy (króla?) (Rpsm.)

7) Ks. Czartoryskim, prymasowi Łubieńskiemu i Ogińskiemu r. 1764 zaraz po koronacyi Katarzyna II kazała wypłacić im „niewypłaconych należytości“ (?) (Sokolowiew XXVI, 67.)

8) Ks. Czetwertyński Antoni Jan Nepomucen (kasztelan przemyski) r. 1773 otrzymał 150 duk. (Rpsm.)

---

wziętych po wypędzeniu Igielstroma z Warszawy. Papiery te zostawały w ręku Kochanowskiego Michała, po którym dostały się Leonowi Dembowskiemu senatorowi — i własnoręcznie przez niego skopijowane. Z tej kopii Dembowskiego wypisujemy.

9) Ks. Czetywertyński Antoni Stanisław (kasztelan bractawski); są dwa kwity, każdy na 100 duk. miesięcznej pensyi, r. 1774 1 sierpnia i drugi t. r. 1 września (Rpsm.)

10) Doran(?) (komornik) r. 1791 tabakierkę wartości 350 rubli. (Rpsm.)

11) Drewnowski (poseł łomżyński, sekretarz Sejmu) r. 1775 9 czerwca otrzymał 400 duk., 1793 otrzymał 400 duk., 25 lipca otrzymał 500 duk. (Rpsm.)

12) Duhamel (szambelan) r. 1791 zegarek wartości 350 rubli, tabakierkę wartości 200 rubli. (Rpsm.)

13) Dydyński(?) r. 1762 zegarek repetier (ob. Jan Poniński) (Rpsm.)

14) Dzierzbicki (wojewoda łęczycki) r. 1774 1 września otrzymał 750 duk., jako pensję półroczną (kasztelan brzeski), r. 1780 otrzymał 750 duk. (Rpsm.)

15) Frise Christian Gottlieb od r. 1775 do 1793 brał miesięcznie pensyi po 150 duk., 1780 dodatek 200 duk., 1793 10 listopada z rozkazu Katarzyny II jednorazowo 500 duk. (Rpsm.)

16) Gaetano (?) (Ghigiotti).

R. 1778 8 sierpnia kwit na 130 duk (po francusku). (Rpsm.)

17) Gozdziński (Bernard, wojewoda podlaski). Bez daty i miejsca własnoręczna submisya.

„Niżej na podpisie wyrażony, życzę sobie być na zawsze pewnym wielowładnej protekcyi N. Im. Ces. Ros., obowiązuję się i przyrzekam zażywać w wszelkich okazyach — tek mego własnego, jak i przyjaciół moich kredytu, ażeby intencye Jej

tak w mojej prowincyi, jak i w całym państwie na sejmikach i sejmach skutku swego doszły. Obiecuje przytem zabiegać wszystkim sposobom i facyom jakiegokolwiek potencji czy stronie jakowej.. Potencyom przywiązany dlatego zawsze referować się będę do posług wielkich N. Im. Im. i wiernie przyrzekam wypełniać ich dyspozycye w tej okoliczności jako i we wszystkich innych, jakiegokolwiek mogą być okazyach (...sobie tylko protekcyi sprawiedliwej i skutecznej preferencyą sobie), ...tak jako mi przez N. Imp. posła wielkiego obiecana, submitując się wszystkiej Jego Indygnacyi, jeżelibym niniejszej swojej zadość nie uczynił submissyi. którą dla lepszej wiary ręką swoją własną podpisuję i pieczęcią swoją zatwierdzam... Gozdzki. Kwitów jego własnych na otrzymane pieniądze nie było — tylko żony jego. (Rpsm.)

18) Gozdzka, żona wojewody podlaskiego.

Rok 1775 15 maja, 60.000 zł. p. jako pensya do 1 maja 1776 r., r. 1776 18 maja 1000 duk. otrzymała, r. 1776 3 listopada 2300 duk. (Rpsm.)

19) Grabowska Elżbieta (żona Stan. Augusta).

Roku 1793 otrzymała od Bułhakowa przepyszne bransolety z wielkim szafirem, w środku otoczonym brylantami (Iłowajski). — Po śmierci Stan. Aug. pobierała pensyi rocznej 12.000 duk. do śmierci.

20) Grischain (?) r. 1780 — na 500 duk. (po francusku). (Rpsm.)

21) Grodzieński Sejm.

R. 1794 21 kwietnia. Registr wydanych pieniędzy w Grodnie dla osób (wyliczyć miał je — ale w Rpmie nie ma) 42.880 duk.

22) G u r o w s k i J ó z e f W ł a d y s ł a w (marszałek w. lit.).

R. 1774 do 1779 kwitów wszystkich 21, każdy na 1,200 duk., r. 1789 za pół roku od stycznia do lipca 1.200 duk., r. 1790 7 stycznia 1.200 duk. (Rpsm.)

23) H e i k i n g, agent kurlandzki, kawaler maltański, bez daty kwit 300 duk. (Rpsm.)

24) H u m i e c k a A n n a, miecznikowa w. k. (z domu Rzewuskich), od r. 1776 do 1791 było kwitów 16, pobierała ratami półrocznymi. Każdy kwit na 600 duk., a zatem na rok 1200 duk. (Rpsm.)

25) J ó z e f o w i e z, (starosta merecki), r. 1787 duk. 250 (?), r. 1791 otrzymał tabakierkę złotą wartości 400 rubli. (Rpsm.)

26) K a n c e l a r y a d o p o s ł u g i s e j m o w e j, (Grodno), r. 1793 10 listopada, za wyraźnym rozkazem Katarzyny II, 1000 duk. (Rpsm.)

27) K l e c z a n o w s k i, r. 1780 brał na kwartał 164 ruble (czyli 76 duk. i 7 złp. (Rpsm.)

28) K o n a r s k i c z y K o s i a r s k i (?), r. 1762, otrzymał pas, (obacz Jan Poniński. Rpsm.).

29) K o n t r y m A d a m, kwit na 100 duk. (bez daty. Rpsm.).

30) K o s s a k o w s k i, (biskup inflancki), brał rocznie 1500 duk., r. 1787 do 1793 kwitów sześć, r. 1793 na sejmiki litewskie 4000 duk. (Rpsm.)

31) K o s z y n i e w, graf. (?), r. 1793 pensya 250 duk. (Rpsm.)

32) Kożuchowski, (de Kalisz), bez daty kwit na 150 duk. (Rpsm.).

33) Krzyżanowski Aleksander, (major), posyłany był kuryerem, r. 1789 kwity dwa, lecz w rękopiśmie nie dodano sum przez nieuwagę, wiele brał.

34) Kuslini czy Kussini, (? graf.), r. 1793 brał rocznie 500 duk. (Rpsm.).

35) Le Fort i żona jego Anna z hr. Schmitt, r. 1776 7 czerwca w Götyndze, r. 1777 b. m., r. 1778 1 marca w Warszawie, każdy kwit po 160 duk. rocznej pensyi, żona jego r. 1776 13 kwietnia dwa kwity rocznej pensyi po 200 duk. (Rpsm.)

36) Łobarzewski (major), r. 1787 kwit na 250 duk., r. 1789 — 90 kwitów 5, brał na kwartał 60 duk., rocznie 240 (Rpsm.), r. 1793 wziął 300 duk. (Iłowajski, str. 94.), r. 1793 otrzymał order św. Anny 4 klasy.

Generał Kochowski wydał mu świadectwo, że kiedy armią dowodził, używał Łobarzewskiego do politycznych interesów, które tenże wypełniał ze szczególnem przywiązaniem, r. 1794 Katarzyna podwyższyła mu pensyę o 200 duk. (Rpsm.)

37) Łoncki (sie.) de Sandomir, kwit bez daty na 150 duk. (Rpsm.)

38) Łopacki (de Liv), kwit bez daty na 150 duk. (Rpsm.).

39) Łubieński, prymas, r. 1764 — po koronacyi otrzymał 80.000 rubli, nadto ob. XX. Czartorysey.

40) Małachowski Jacek (kanclerz), r. 1787, kwit na 1.000 duk., r. 1789 dnia 29 grudnia kwit na 1.000 duk. półrocznej pensyi (Rpsm.).

41) Miaskowski Franciszek (kasztelan gnieźnieński), r. 1775 do 1792 brał rocznie 400 duk. (Rpsm.).

42) Międzyński brał miesięcznie 500 duk., r. 1793 od Igelstroma wziął 3.000 duk. (Iłwojski str. 94), na sejmiki krakowskie i sandomierskie 1.000 duk., na sejmiki lubelskie 1.500 duk.

43) Miecznikowska, wdowa po zabitym na sejmiku ciechanowskim mężu. Carowa przeznaczyła jej pensyi rocznie 100 duk., kwitów 7, od dnia 15 lipca r. 1776 do 1790 (Rpsm.).

44) Mielżyński Józef, kasztelan, później wojewoda poznański, r. 1776 dnia 25 maja kwit na 2 500 duk., r. 1776 dnia 29 października przez ręce Teppera od Stackelberga, na rachunek 4.000 duk. mu należących (nie był to dług prywatny Stackelberga, bo wciągnięty został do wydatków rządu rosyjskiego). (Rpsm.).

45) Mieszkoski(?) r. 1780, kwit na 200 duk. (Rpsm.).

46) Młodziejowski (biskup poznański), kanclerz, r. 1775 do 1780 rocznie po 3.000 duk. (Rpsm.).

47) Morawski (de Podlaskie) (?) bez daty kwit na 150 duk. (Rpsm.).

48) Ogińska Aleksandra. Jej list własnoręczny: „*Son Altesse Monseigneur le Prince Reppine est prié de donner foy à l'home (sic) qui lui rendra billet au quelle (sic) et aura la bon-*

té de remettre L' Argent (sic) en mains... sure que le secret sera garder (sic). Aleks. Ogińska S. de Vilna. (Rpsm.).

49) Ogiński, r. 1764 (ob. Czartoryscy. (Rpsm.).

50) Ogrodzki, r. 1777 dnia 6 marca, 400 duk. (Rpsm.).

51) Ossoliński (kasztelan). Na sejmik podlaski 500 duk. (bez daty) (Rpsm.).

52) Ostrowski (prymas). W testamencie wyraził, że mu jeszcze należy się od Moskwy niedopłaconej pensyi 27.000 złp. Rocznie brał 3.000 duk. Od r. 1775 do 1782 dnia 21 grudnia (kwitów trzynaście (Rpsm.).

53) Ostrowski (biskup kujawski). r. 1776, 3 000 duk (Rpsm.).

54) Ostrowski (pułkownik), r. 1780, 200 duk. (?) (Rpsm.)

55) Ożarowski Piotr (w. k. k.). r. 1789 1790, kwitów cztery. Pobierał rocznie 2.000 duk. (Rpsm.).

56) Ożarowski. Po 500 duk. na dwa pierwsze miesiące, 1.000 duk. następne, 1.000 duk. dla posłów, którzy pod jego zostawali wiadomością. 3.000 duk. na wybór posłów. (Bez daty). (Rpsm.).

57) Ożarowski P., r. 1793 dnia 9 marca wziął od Siewersa za półrocze 1.000 duk., rocznej pensyi 2.000 duk. (Siewers str. 77 Rpsm.).

58) Pisarzowi grodzkiemu 100 duk. (Rpsm.).

59) Podhorskiemu (?) 800 duk. (Rpsm.)

60) Poniatowski (prymas), r. 1792 dnia 12 września list własnoręczny: „Zmiłuj się, daj prędko i dobry przykład, przybysz jak najrychlej, a potrafiśz podawać sposoby, któreby Rzeczpospolitą... to potrzebne porozumienie doprowadzić mogło do skutków i wybawić nas z tego czyśca, w którym zostaje kraj cały“. (Rpsm.). (Do kogo ten list pisany i dlaczego się znalazł w archiwach ambasady moskiewskiej)?

61) Poniński Adam od Wołkońskiego 200 duk. R. 1767 Repnin poleca Ponińskiemu, że on wskaże, kogo można przekupywać. Umarł w Warszawie r. 1798, w aktach parafii ś. Krzyża zapisano o nim, że umarł „*sine Sacramentis que voluit nulla recipere*“. (Rpsm.).

62) Poniński Adam, r. 1774 do 1792 kwitów 26. Każdy jako za półroczne na 1.200 duk. Oprócz tego podany jest rachunek z 834 duk. innego Ponińskiego, który się podpisał J. le Comte Poniński. W tym rachunku wymienione są osoby, którym dawał pieniądze. Na to otrzymał był z ambasady 500 duk., a wydał na to jeszcze 384 duk. Data rachunku r. 1762. (Rpsm.). (Imiona wymienione będą wyrażone niżej z odsyłaczami do tego rachunku). Był to niezawodnie Jan starosta Odrski. (Starostwo to było *in partibus infidelium* za Dnieprem). Należał do wszystkich intryg na początku panowania Stanisława Augusta, brzydką po sobie pamięć zostawił.

63) Ponińskiemu księciu (Aleksandrowi) może Kalikstowi? 550 duk. (Rpsm.).

64) Pułaskiemu 1,000 duk. na miesiąc. (Rpsm.).

65) Prymas r. 1780 1.500 duk. (Rpsm.).

66) Pułaski, r. 1793. Pensyi miesięcznie 1.000 duk. Na sejmiki wołyńskie 2.000 duk. Na sejmiki chełmskie 500 duk. (Hłowajski str. 94).

67) Potocki Maryan r. 1762 *Garniture d'armes* wartającą 260 duk. (ob. Jan Poniński) (Rpsm.).

68) Potocki Stanisław Szczęsny zmarł dnia 15 marca r. 1805, r. 1788 w styczniu otrzymał od Katarzyny II szpadę i epolety brylantami sadzone, r. 1788 w sierpniu otrzymał 20.000 duk. (Rpsm.), r. 1793 za pieczęć ratyfikacyjną (rozbiór kraju) 150 duk. (Rpsm.).

69) Raczyński Kazimierz, marszałek, r. 1776 do 1792, kwitów 21, pobierał rocznie 1.500 duk. (Rpsm.).

70) Raczyński r. 1793 dnia 20 marca miał od Siewersa 1.000 duk. rocznej pensyi. (Siewers, str. 89).

71) Radziwiłł Michał, marszałek sejmów, r. 1773 23.000 duk. (Rpsm.).

72) Rankenfendt, generał, r. 1793 dnia 8 września na traktowanie posła 177 duk., dnia 28 września traktowanie posła duk. 222, 424, 237, 197, 208 (Rpsm.).

73) Rzewuski Franciszek, marszałek Nał. kor., ten co zgubił Tyzenhause, opuścił kraj i na dobrowolnem wygnaniu doczekawszy się późnej starości, umarł w Pizie. Elegant, zbytnik, łakotniś, materyalista. Dwa kwity, jeden bez daty,

w którym wyznaje, że pożycza u Renitzkiego, posła austriackiego. 2.000 duk., że nie spłacił długu, dowodem sam kwit; ale dlaczego ten kwit dany posłowi austriackiemu, znalazł się w oryginale w Archiwum moskiewskiej ambasady? Drugi kwit. R. 1776 30 września, że odbiera już z ambasady moskiewskiej 6 000 duk. dla dwóch marszałków konfederacji (?), podpisał się Rzewuski M. de la C. (Rpsm.)

74) Rożniecki, starosta romanowski, r. 1791 „Za okazane usługi“ 500 duk., tabakierkę wartości 400 rubli.

75) Rożniecka żona jego. — Pierścień wartości 280 rubli. (Rpsm.)

76) Rożniecki r. 1791 12 listopada — z Petersburga Osterman do Bułhakowa, aby wypłacił Rożnieckiemu 10.000 asp. za furaz, oraz „dla ujęcia go“. (Rpsm.)

77) Rożnowski, poseł, r. 1788 12 grudnia 400 duk. (Rpsm.)

78) Rożnowski, poseł, r. 1788. Jednorazowy datek 400 duk. (Rpsm.)

79) Rudnicki r. 1792 16 lipca 3.000 (?) (Rpsm.)

80) Sadkowski, jepiskop perejasławski, r. 1793 27.000 złp. (Rpsm.)

81) Sartoriusz r. 1788 12 grudnia 500 duk. (Rpsm.)

82) Sartoriusz r. 1788 datek jednorazowy 500 duk. (Rpsm.)

83) Staszyński J. B. r. 1762 23 września duk. 50 na drogę do Warszawy. Kwit ze Lwowa, że odebrał od Ponińskiego, marszałka wileńs. Po

przybyciu do Warszawy wziął sam 100 duk. (ob. Jan Poniński).

84) Na sejmiki wołyńskie 2 000 duk., chełmskie 500 duk., na drogę dla posłów wołyńskich 1.000 duk., chełmskich 1 800 duk.

85) Sejmiki przed sejmem grodzieńskim — Igelstrom na sejmiki otrzymał 10.000 duk. (Rpsm.)

86) Schultz J. G. — Jest kwit. „Je reconnai avoir reçu de S. E. L'Ambassadeur de Russie au nous de S. E. M. le Marschal pour compte de la Majesté 2.000 duk. Varsovie 7 Janvier (?) 1776. J. G. Schultz“. (Rpsm.)

87) Sierakowski, wojewody kijowskiego sekretarz, r. 1762 (ob. Jan Poniński), otrzymał pas.

88) Sierakowskiemu biskupowi, 300 (?).

89) Soldenhof, generałowi, 200 (?).

90) Sułkowski August, kaszt. kal., r. 1788 31 stycznia kwit, że odebrał 1.200 duk. na rachunek pensyi, którą mu carowa wyznaczyła — 3.000 duk. rocznie. Od r. 1775—1785 kwitów 57. (Rpsm.)

91) Sułkowski August r. 1779, pobierał rocznie 3.000 duk. (Rpsm.)

92) Sułkowski X. (?) r. 1780 — 1.500 duk. (Rpsm.)

93) Szwejkowski (de Posen) — 150 duk. (bez daty). (Rpsm.)

94) Tęgoborski r. 1793 (?) 26 sierpnia 1.000 duk. za wyraźnym rozkazem Katarzyny II, r. 1793 10 listopada z rozkazu Katarzyny II 1.000 duk. (Rpsm.)

95) Walewski, wojewoda sieradzki, r. 1792
1.000 duk. pensyi na miesiąc. (Rpsm.)

96) Wężyk (de Kalisz) 150 duk. (bez daty).
(Rpsm.)

97) Wielogłowski (który?) r. 1762 broszkę
złotą (ob. Jan Poniński).

98) Wielopolski, marszałek konfed. krak.
500 duk. (Rpsm.)

99) Wołyński (de Nur) 150 duk. (bez daty). (Rpsm.)

100) Zabiełło, hetman, r. 1793 1000 duk.
miesięcznie. (Rpsm.)

101) Zabielski J., poseł halicki, r. 1762 23
września we Lwowie kwit. że odebrał od Poniń-
skiego, marszałka wileńskiego, 50 duk. (ob. Jan
Poniński). (Rpsm.)

102) Zacharkiewicz, rejent brzesko - ku-
jawski, r. 1790 za komunikację różnych papie-
rów pisanych i drukowanych na Rosyę (zdan.)
jako to maski odkrytej „elekcyi“ i za różne
usługi 500 duk. (Rpsm.)

103) Zakrzewski (de Płock) 150 duk.
(bez daty). (Rpsm.)

104) Załuskiemu grafowi 2 500 duk. na
utrzymanie posłów (bez daty). (Rpsm.)

105) Złotnicki r. 1792 28 maja 5.000 duk.
(Rpsm.)

Listę tę niech zakończą słowa Siewersa który
w instrukcyi dla Igistelstoma powiada:

Z posłów pobierali stałe pensye w ciągu całe-
go sejmu (1793 r.) następujący: 1) Rokosow-
ski (Cyprian. rotm. kaw. nar. z Bełskiego) 2)
Oborski (Onufry marsz. targow. Z. Liwskiej).

3) Grzegorzewski (Aleksander, szambelan z Płockiego), 4) Staniszewski (starosta z ziemi czerskiej) ten wniósł 18 paźdz. projekt wysłania do Katarzyny poselstwa z podziękowaniem za zawarcie z nią traktatu, t. j. odstąpienia jej kraju 2 podz., 5) Ostroróg (szambelan z z. czerskiej), 6) Wilamowski (Julian, radca targ. z z. zakroczymskiej), 7) Włodek, podkomorzy królew. z z. gostyńskiej), 8) Zaleski (Siewers nie wymienia który? było dwóch, jeden Kazimierz z z. łukom. województwa lubelsk., a drugi sędzia z z. drohiczyńskiej woj. podlaskiego), 9) Szlejn (Ignacy z Inflant.), 10) Dzierzbicki (Ignacy z z. nurskiej), 11) Grodzicki (Feliks, kasztelan oświęcimski z Krakowsk.), 12) Józefowicz (Wincenty, starosta merecki — tego szczególnie poleca, o nim wyżej), 13) Snarski (Aurelian, pułkownik wojsk litew. z Infants.), 14) Skarbek (hrabia, szambelan z ziemi sochaczewskiej), 15) Mieczkowski (Kazimierz, starosta rapsztyński), 16) Dzierżanowski (?) i 17) Podhorski (Adam, szambelan z Wołyńskiego).“

„Pobierali oni (pisze dalej Siewers) od 100 i 200 do 500 i 600 dukatów miesięcznie. Łobaczewski miał nawet więcej, ponieważ służył mi do przedstawienia wniosków. Biskup Sierakowski (kreatura Szczęsnego Potockiego) miał 300, sekretarze sejmowi (Drewnowski) po 500, pisarz miejski 100, ksiądz Contrie, człowiek zaufania, miał 100, a generał Soldenhoff 200 dukatów.“

„Pomijam milczeniem małe wydatki na szpiegów policyjnych (policyę całą składali zaprzędane Moskalom szpiegi, którymi kierował i dawał

instrukcyje Moszyński) i ludzi bez znaczenia, którzy chwilowy przynosili mi pożytek.... Poseł Podhorski otrzymał odrębnie dla siebie 800 dukatów.“

Za pomocą tego przekupstwa podpisany został drugi zabór kraju, mianowicie:

Było 9.630 mil kw., 1.414 miast, 28.317 wsi, 1.425.918 dymów, 7.660.788 ludności, 60.741 wojska, 38.202.036 gr. 25 intraty.

Wzięła Moskwa 4.157 i $\frac{1}{2}$ mil kw., 390 miast, 8.783 wsi, 574.654 dymów, 3.055.590 ludności, 24.660 wojska, 13.619.946 gr. 15 intraty.

Wzięły Prusy 1.061 mil kw., 262 miast, 8.274 wsi, 195.016 dymów, 1.136.389 ludności, 24.660 wojska, 6.870.486 gr. 10 intraty.

Zostało Polsce 4.411 $\frac{1}{2}$ mil kw., 762 miast, 11.260 wsi, 626.248 dymów, 3.468.808 ludności, 36.081 wojska, 17.711.604 intraty.

Pisarz moskiewski Nowajski, opisując sejm grodzieński, powiada: wszystko, co się zrobiło na tym sejmie, miało na celu przygotowanie do ostatecznego zniesienia Polski i jej zagłady. I dokonany podział drugi tylko był wstępem do osiągnięcia tego celu. I jeśliby nie nastąpiło powstanie Kościuszki, zabór ostateczny dokonanyby został w ślad za tem tylko prostem zajęciem kraju tak, jak zostały zajęte prowincye po udzieleniu na sejmie grodzieńskim przyzwolenia na to zajęcie. Owszem, przekupionoby nowych posłów i ci podaliby nawet prośbę do Moskwy — o ostateczne przyłączenie Polski do Moskwy. Mogłoby temu stać na przeszkodzie wojsko, którego po zabraniu przez Moskwę 24.660, jeszcze zostawało przy Polsce

36.081. Więc potrzeba zredukować to wojsko. Otóż król w końcu w tej myśli tak się odezwał do Siewersa: (Iłowajski, sejm grodz. str. 295) „Uwzględnijcie teraz moją pierwszą usilną prośbę. Jesteśmy już związkowymi i przyjaciółmi; dbajcie o utrzymanie karności w wojsku i zredukujcie jego liczbę, która szczególnie ciąży na Litwie wśród niepomysłnych urodzajów.“

Dbajcie o utrzymanie karności — żeby nie zrobiło powstania.

Zredukujcie z powodu niby nieurodzajów — żeby nie mogło w małej liczbie zrobić powstania...

Powieszeni za zradę Ojczyzny w Warszawie 1794 r.

1) Ankiewicz Józef, syn Stanisława kasztelana sandeckiego, i Salomei Czerny, kasztelanki wojnickiej — także kasztelan sandecki — dwukrotnie jeździł w poselstwie do Danii — w końcu był marszałkiem Rady nieustającej — cynik, zdolny, śmiały, wymowny, zajęty sobą do tego stopnia, że używał bielidła i różu, zrujnowany panek, lubił życie wygodne, z sumieniem w rachunek nie wchodził Zaprzędany Moskwie — ślepo pełnił jej rozkazy. Siewers był go pewnym, ale dodawał: „jeśli kto mu co więcej nie da“. Na ostatniej sesji grodz. sejmu na wniosek Ogińskiego, podskarbiego, pensją jego z 15.000 podwyższono do 24.000 zł. p. „Tego dnia w nocy (w Wielką Sobotę) — mówi Kiliński — poszedłem do marszałka Ankiewicza, którego zastałem w łóżku. rozkoszującego się; a oddawszy mu ukłon, mówiłem